AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

AVİM Yorum • No: 2026 / 60 • Haziran

ERMENİ DİASPORASININ PAŞİNYAN YÖNETİMİ KARŞITLIĞI

İlaha KHANTAMİROVA

-

Ermenistanda 7 Haziranda gerçekleştirilmesi beklenen parlamento seçimleri yaklaşırken, özellikle diaspora çevrelerinde artan huzursuzluk dikkat çekmektedir. Son dönemde diaspora temsilcileri tarafından yapılan açıklamalar, organize toplantılar ve yeni siyasi girişim önerileri, Ermenistan siyasetinde yalnızca seçim rekabetinin değil, aynı zamanda devlet kimliği ve ulusal yönelim tartışmalarının da derinleştiğini göstermektedir.

Bu huzursuzluğun temelinde Başbakan Nikol Paşinyanın izlediği yeni siyasi yaklaşım yer almaktadır. Paşinyan, bağımsız Ermenistan tarihinde ilk kez hem Ermeni Kilisesini hem de diasporayı açık biçimde karşısına alan bir siyasi lider olarak öne çıkmaktadır. Özellikle Karabağ meselesine ilişkin son yıllarda kendinden önceki yöneticilere göre söylem değişikliği yapması ve farklı bir tutum sergilemesi diaspora çevrelerinde ciddi kırılmalara neden olmuştur. Paşinyanın Karabağın Azerbaycan toprağı olduğunu açık şekilde ifade etmesi ve Karabağ ile Ermenistan arasında hukuki bir bağ bulunmadığını vurgulaması, geleneksel Ermeni milliyetçi söyleminden önemli bir kopuş anlamına gelmektedir.

Bu dönüşüm yalnızca söylem düzeyinde kalmamıştır. Seçim kampanyası sürecinde Karabağsız Ermenistan haritasının yer aldığı yaka nişanlarının kullanılması ve benzer görsellerin halka dağıtılması, hükumetin yeni siyasi yaklaşımını toplumsal düzeyde normalleştirmeye çalıştığını göstermektedir. Başka bir deyişle Paşinyan yönetimi, yalnızca yeni bir dış politika çizgisi değil, aynı zamanda yeni bir devlet kimliği inşa etmeğe çalışmaktadır.

Benzer şekilde pasaport tasarımlarındaki değişiklikler, Ağrı Dağı görsellerinin kamusal sembollerden uzaklaştırılması ve milli marşa ilişkin tartışmalar da ilk bakışta sembolik adımlar gibi görünse de Ermenistanın geleneksel siyasi ve ideolojik yapısı dikkate alındığında bunlar oldukça radikal dönüşümler olarak değerlendirilebilir. Çünkü Ermeni diasporasının önemli bir bölümü için kimlik; tarihsel hafıza, soykırım söylemi, Batı Ermenistan anlatısı ve Karabağ meselesi etrafında şekillenmektedir. Paşinyanın attığı adımlar ise bu ideolojik çerçevenin yeniden sorgulanmasına yol açmaktadır.

Bu nedenle diaspora çevreleri söz konusu dönüşümü yalnızca siyasi bir yön değişikliği olarak değil, doğrudan Ermeni ulusal kimliğine yönelik bir tehdit olarak görmektedir. Son dönemde diaspora organizasyonları tarafından gerçekleştirilen toplantılar da bu kaygının somut göstergesi niteliğindedir. Bu toplantılarda dünya genelindeki Ermenilere seçimlere

aktif katılım çağrısı yapılırken, aynı zamanda daha dikkat çekici öneriler de gündeme gelmiştir.

Bu kapsamda eski Ermenistan Diaspora Bakanlığı mensuplarından yazar Harut Sassounian tarafından Diaspora Parlamentosu kurulması teklifinin ortaya atılması, mevcut gerilimin ulaştığı boyutu göstermesi açısından önemlidir[1]. Bir diaspora parlamentosunun oluşturulması fikri, sembolik bir girişim olmanın ötesinde siyasi meşruiyet tartışmalarını da beraberinde getirebilir. Çünkü parlamento, bir devletin temel yasama organıdır ve bugün Ermenistan Cumhuriyetinin zaten uluslararası toplum tarafından tanınan meşru bir parlamentosu bulunmaktadır.

Tarihsel olarak sürgün veya işgal koşullarında ülke dışında siyasi yapılar oluşturan topluluk örnekleri mevcut olsa da, günümüz Ermenistan örneği bu durumdan farklıdır. Bugün Ermenistan uluslararası hukuk açısından tanınan bağımsız bir devlettir ve halkın oyuyla seçilmiş bir yönetim tarafından idare edilmektedir.

Bu nedenle diaspora tarafından alternatif bir parlamento girişiminin hayata geçirilmesi, Ermenistan devleti ile diaspora arasındaki zaten kırılgan olan ilişkileri daha da derin bir krize sürükleyebilir. Daha önemlisi ise böyle bir yapının Ermenistan halkının güvenliği, ekonomik sorunları veya bölgesel istikrarı açısından ne tür somut katkılar sağlayacağı ciddi bir tartışma konusudur.

Sonuç olarak Ermeni diasporası tarihsel olarak güçlü bir siyasi ve ekonomik etki kapasitesine sahip olsa da, bugün dünyanın farklı ülkelerinde yaşamlarını sürdüren diaspora çevrelerinin söylemleri ile Ermenistan toplumunun gündelik gerçeklikleri arasında giderek büyüyen bir kopukluk ortaya çıkmaktadır. Özellikle son dönemde yükselen sert söylemler ve toplumu mobilize etmeye yönelik çağrılar, çoğu zaman sembolik kimlik siyaseti etrafında şekillenmekte; ancak Ermenistan halkının mevcut sosyal, ekonomik ve güvenlik sorunlarına yönelik somut çözüm önerileri üretmekte yetersiz kalmaktadır.

Paşinyan yönetimi ile diaspora arasındaki mevcut gerilim, yalnızca seçim sürecine ilişkin geçici bir siyasi kriz değil, aynı zamanda Ermenistanın gelecekte nasıl bir devlet kimliği benimseyeceğine dair daha derin ve uzun vadeli bir mücadeleyi de yansıtmaktadır.

[1] My speech at the Diaspora Mobilization Conference in Paris, April 11-12, 2026 By Harut Sassounian, 31 Mayıs 2026, https://www.thecaliforniacourier.com/my-speech-at-the-diaspora-mobilization-conference-in-paris-april-11-12-2026-by-harut-sassounian/

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: KHANTAMİROVA, İlaha. 2026. "ERMENİ DİASPORASININ PAŞİNYAN YÖNETİMİ KARŞITLIĞI ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2026 / 60. Haziran 01. Erişim Kasım 20, 2026. https://avimbulten.org/public/tr/Yorum/ERMENI-DIASPORASININ-PASINYAN-YONETIMI-KARSITLIGI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır